

Wilson zahteva takoj odgovor. Vojna nevarnost je velika

Mestne novice.

Nekaj razjasnil k volitvam v turek. Važno za one, ki so se preselili od zadnjih volitev.

—V turek, 25. aprila so volitve. Te volitve so istotako važne, da se jih udeležite, kot so vsake volitve novembra meseca. Stvari ogromnega pomena za Cleveland so na vrsti, treba je odločiti za izdajo skoro stiri milijonov ljudskega denarja. Vi, kot državljani in davkoplačevalci, se morate zanimati za volitve. Če se vi ne bode, ki nameravate ostati doma, se bodejo drugi zanimali in vas prehiteli. Clevelandci morajo odločiti pri teh volitvah za skoro \$4.000.000 javnih izdatkov. Zakaj, smo razložili že petkrat ali šestkrat. Vaša dolžnost je, da se volitve udeležite. Ali glasujete za javno dvorano ali proti. Pazite, da ne bode ostali doma in da ne bode pozneje psovali, da se je "neumno volilo". Vi imate glas, poslužite se ga. Ven na volitve! Zastonj niste državljani. Pravico imate, da glasujete in odobrite ali zavrzete vse, kar se vam nudi.

—Vsi oni volivci, ki so volili lansko leto novembra meseca, lahko volijo v turek, ne da bi se bilo treba registrirati. Oni pa, ki so se preselili po zadnjih novembrskih volitvah, morajo dobiti transfer svojega certifikata, in sicer v oni volivni koči, kjer so zadnjič volili. Ta transfer morate potem nesti, oziroma pokazati v novi volivni koči. Da se transfera volivna pravica državljanov, ki so se preselili od zadnjih novembrskih volitev, bodejo volivne koče odprte v ponedeljek od 3. popoldne do 9. zvečer. Vsi oni pa, ki se niste volili, to so tisti, ki so od lanskega novembra postali državljani, se morajo registrirati. Registrira se v volivnih kočah v ponedeljek od 3. ure pop. do 9. ure zvečer. Če pa daste svoje papirje rekordati v City Hall pred ponedeljkom, pa je ravno tako dobro in v turek lahko volite.

—Blizu 53. ceste se zopet pojavlja nekaj karnevala. Tak karneval, kot smo ga doživeli lansko leto v naši okolici, je popolnoma brez pomena za narod, za noben napredek, za nobeno zboljšanje. Ljudje, ki imajo denar, lahko ta denar bolj bogato uporabijo kot za luksuz, ki ni nima nobenega pomena. Podpirajte raje domače trgovce, če kaj potrebujete, namesto da bi nosili denar v podjetja, ki ničesar narodu ne koristijo.

—V turek je srečno prestala operacijo v Eddy Road Hospital se nahajajoča rojakinja Julija Brezovar. Njeno stanje je jako v kritičnem položaju.

—Ali ste že glasovali za predsednika? V našem listu dobite kupon, kjer lahko izrazite svoje mnenje. Ni treba nobenega podpisane, samo zaznamujte s križem pred imenom onega, katerega bi radi imeli. Vse glasovnice morajo biti v našem uradu do 10. maja.

—Denar za posojilo na prvi mortgage na posestvu izposljuje S. D. Z. Vprašajte v pisarni na 1052 E. 62nd St. za nadaljnja pojasnila. Obresti se računajo 6%.

—Councilman Townes, ki je v mestnem finančnem odboru in ki ima veliko besedo glede kopališča v 23. vardi, se je izjavil v četrtek, da varda v resnici potrebuje javnega kopališča. Councilman Townes je v spremstvu odbornikov St. Clair Merchants Association pregledal

dal v četrtek popoldne mnogo poslopj v slovenski naselbini, na različnih cestah, in se končno izrazil, da če katera varda potrebuje kopališče, je to 23. varda. Kopališče je s tem toliko kot zagotovljeno, ker councilman Townes je bil dosedaj edini, ki je nasprotoval, in sedaj je svojo opozicijo umaknil. Prihodnji ponedeljek bo pri seji mestnega zbora brana odnana, glasom katere se bo dovolilo stroške za gradnjo kopališča.

—Sledeče slovenske družine so bile obdarovane tekom zadnjih dni z novim naraščajem: Mrs. Julija Baron iz 67. ceste je dobila dečka, Mrs. Fr. Majhen iz Woodhill Rd. deklico, Mrs. M. Perhač iz E. 89. ceste deklico, Mrs. Fr. Mačecol iz 64. ceste deklico, Mrs. Anton Mervar iz Glass ave. dečka, Mrs. L. Campa iz 63. ceste dečka, Mrs. Jos. Margon iz Glass ave. deklico, Mrs. Jos. Somrak iz E. 63. ceste deklico, Mrs. B. Sintič iz 61. ceste deklico, Mrs. M. Zamida iz W. 52. ceste, deklico, Mrs. Geo. Vukčić iz Wendle ave. dečka, Mrs. Jos. Ambuš iz E. 49. ceste, dečka, Mrs. John Plut iz W. 7th Pl. dečka. Obilo novega zaroda, vsem srečno bodočnost!

—Poročno dovoljenje je dobil Štef. Zupancič, 3004 Broadway in Mary Vučelič, 3005 Broadway. Poroči Rev. Grškevič.

—G. Mirmolja iz Collinwooda nam poroča, da je dr. Mir. (ne pove, ali je to društvo samostojno ali pripada h kakšni Jednoti) ustanovilo pevski zbor, h kateremu se je takoj oglasilo 13 članov. To je lep napredek. G. Mirmolja nam nadalje poroča, da želi, da bi se število društvenih pevcev do prihodnje se je podvojilo. Tudi mi istotako želimo.

—Zaštrajkali so delavci pri Chandler Motor Car Co. Delavci zahtevajo 8 urno delo in plačo za deset ur. Zajedno se bodejo delavci organizirali v unijo. Kompanija je nedavno dobila ogromna naročila za avtomobile, in pričakovati je, da štrajk ne bo trajal dolgo. The Winton Avtomobile Co. je dovolila na enak način svojim uslužbencem 10 procentno zvišano plačo.

—Kongres je odobril idejo, da se v Zjed. državah ustanovi takoj 500 bolnišnic, v kateri vsaki bo 500 postelj za bolnike. Te bolnišnice stojijo pod varstvom Ruščega križa. V slučaju vojne prevzame te bolnišnice vojna uprava. Tak bolnišnica se bo pričela graditi tudi v Clevelandu, in sicer v najljepšem času.

—Vse delavske unije in organizacije v Clevelandu so odobrile konvencijsko dvorano v Clevelandu. Vse trgovske organizacije jo priporočajo. Nobenega vzroka torej nimate, da ne bi 25. aprila volili za to dvorano. Volite torej!

—Rev. Darling iz Cincinnatija, bivši tajnik nedeljske šole, je bil spoznan kot nevreden duhovniške rase, in duhovni so mu slekli suknjo. Bil je poznan, da je preveč rad poljuboval dekleta.

—Mirovni sodnik Bolton je včeraj izdal zaporno povelje proti A. Cohenu, formantu v reparturnem oddelku The Bailey Co. Ta formant je obdožen, da je prisilil ženske, da so večer delale, kot postava dovoljuje. Cohen je postavil \$1000 varščine in se bo moral 27. aprila zagovarjati. Clevelandška delavska zveza je naročila svojemu tajniku, da bo pri tej obravi navzoč.

Predsednik Wilson Nemcem.

Washington, 20. aprila. Predsednik Wilson je odposlal Nemčiji zadnjo noto v submarinski kontroverzi. To je zadnja beseda ameriške vlade Nemčiji, ki se mora upogniti, ali pa predsednik Wilson prekine vsako razmerje med Ameriko in Nemčijo. Predsednik Wilson ne pozna nobene šale več. "Obey or break!" je geslo prvega eksekutivnega uradnika ameriške republike.

Kaj predsednik očita Nemcem?

Najprvo se gre za torpediranje parnika Sussex. Predsednik Wilson pravi: Skrbna, ne-strankarska in natančna preiskava od strani mornarskih častnikov Zjed. držav je dognala, da je bil parnik Sussex torpediran brez svarila ali brez poziva naj se uda. Nadalje je natančno dognano, da je bil nemški torpedo, ki je pogljal Sussex na dno morja. Zato je se ameriška vlada čudi, kako more nemška vlada trditi, da Sussex ni bila torpedirana od nemškega submarina. Nemška vlada se ne zaveda težavnega položaja, ki je nastal radi tega, kajti nam je znana vsaka metoda poveljnikov nemških submarinov, ki so tekom zadnjih dvanajst mesecev in več brezobzirno uničevali trgovske ladje, brez ozira na narodnost, namen ali vrsto ladje.

Barbarsko uničevanje življenja.

Če bi bilo torpediranje parnika Sussex edino, tedaj bi Zjed. države upale, da se da zaveda poravnati s tem, da kaznuje poveljnika submarina, ki je storil ta neodpustljiv zločin, da nemška vlada poda popolno opravičilo in plača vso škodo. Toda kljub temu, da napad na Sussex se ne da opravičiti in da je povzročil tragično zgubno življenje, kot eden najstrašnejših vzgledov barbarske vojske, kot ji vodijo nemški submarini, pa k nesreči ta dogodek ni sam. Druge ladje so bile potopljene z veliko žgubo človeških življenj. Nemška vlada se spominja, da ko je leta 1915 proglasila vse vodovje okoli Anglije in Irske za sovražno vodovje in grozila, da potopi vsak parnik, ki se približa temu vodovju, najsi bo sovražna ali nevtralna, da je ameriška vlada tedaj slovesno protestirala. Kajti glasom mednarodnih postav nobena vlada nima pravice torpedirati nevtralni parnik, in nobena vlada nima pravice zapreti nobenega dela morja. In te postavbe se Zjed. države držijo, ker niso le odobrene od civiliziranih narodov, ampak so narejene tudi na podlagi humanitete, človekoljubja.

Nemčija se ne zmeni za pravico.

Toda nemška vlada se ni zmenila za vse te pravice in postavbe. Izjavila je, da se bo kolikor mogoče trudila, da nevtralni parniki ne bodo pri tem trpeli. Zajedno je nemška vlada zagotovila ameriško vlado, da bo spoštovala nevtralne pravice in čuvala nad življenjem nevtralnih potnikov. Toda tekom mesecev smo se prepričali, da se nemška vlada ne zme-ni za te obljube, pač pa je nadaljevala na surov način svoj submarinski boj, in da nemška vlada ni storila ničesar, da bi ta način boja ustavila. Nepreravno in ponovno je nemška vlada zatirala naši vladi, da bo ustanovila ta submarinski boj, če drugače ne, vsaj za potniške parnike, toda nemška vlada je nepreravno nadaljevala ta boj. Se celo zadnjega februarja je zagotovila nemška vlada, da bo torpedirala le parnike svojih sovražnikov, ki so

oboroženi, toda kljub temu so bili torpedirani parniki brez orožja, brez streljiva, parniki, ki so last nevtralnih držav.

Mera je priklopila do vrhunca.

Nemški submarini so pričeli torpedirati nevtralne parnike, ki so pljuli iz nevtralnega pristanišča v nevtralnem pristanišče, zajedno z drugimi parniki, in sicer čimdalje bolj pogosto. Veliki parniki kot je Lusitania in Arabic so bili torpedirani in celo najbolj navadni potniški prevozniki parniki kot Sussex niso bili prihranjeni, da potniki se ni dala niti prilika, da bi si rešili življenje, in torpediralo se je parnik se prej, predno so mogli potniki dognati, odkod jim preti nevarnost. Vse to smatra vlada Zjed. držav kot umor na debelo, in za te umore nima nemška vlada najmanjšega povoda, in mera potrpežljivosti je morala priklopiti do vrhunca.

Ameriška vlada je potrpežljiva.

Pri tem so bili prizadeti tudi Amerikanci. Tekom mesecev smo našli na stotine ameriških žrtve. Pri vsem tem pa je bila ameriška vlada jako potrpežljiva. Vselej, kadar se je zgodil tak grozen umor, je vlada premišljevala, da mora računati z izvanrednimi razmerami radi vojske, in da mora v tej potrpežljivosti voditi ameriško vlado prejšnje prijateljstvo z Nemčijo. Ameriška vlada je poslušala obljube in pri-sege nemške vlade in čakala je brez upa, kdaj bo nemška vlada zapovedala svojim submarin-skim poveljnikom, da pričnejo boj na podlagi poštenosti in pravice.

Čakati se ne more več.

Toda dogodki so se tako zapletli, da se nikakor ne more več čakati. Ameriška vlada mora povedati nemški vladi, da je njen čas prišel. Sveta imuniteta nevtralnih je kršena, postavbe so teptane v prah, humaniteta je zgubljena. In če nemška vlada misli, da bo nadaljevala, da bo teptala se nadalje vse mednarodne pravice v prah, je vlada Zjed. držav prisiljena poprijeti se enega samega sredstva, ki še preostaja. Kakor hitro nemška vlada takoj ne zapove submarin-skim poveljnikom, da odnehajo od morilskega boja s submarini napram potniškim in tovarnim ladjam, nima vlada Zjed. držav nobene druge poti kot to, da prekine vsako diplomatično razmerje z Nemčijo. Ameriška vlada silno obžaluje ta korak, toda gotova je da ji ne preostaja drugega, da brani pravice nevtralnih držav. In Zjed. države se ne bodejo prej priče pogajati z Nemčijo, dokler Nemčija najprvo ne preuredi svojega submarin-skega boja na podlagi humanitete.

V slučaju vojne z Nemčijo.

London, 20. aprila. V mornariških krogih so mnenja, da če Nemčija napove Zjed. državam vojno, da bi Zjed. države poslate svoje vojne ladje Angliji na pomoč in ji izročile več transportnih parnikov. Ker bi Angleži na ta način dobili več vojnega brodovja, bi zopet lahko pričeli z operacijami proti Darlanelam.

Kaj meni Roosevelt.

New York, 20. aprila. Ko so ex-predsednika Roosevelta tu vprašali, kaj misli on glede Wilsonove note Nemčiji, se je izjavil, da je "stara stvar". Po mnenju Roosevelta Wilson ne bi smel čakati tako dolgo, da so se Nemci z njim norčevali, ampak bi moral takoj v pričetku submarinske kontraverze ostro nastopiti in preliniti diplomatično razmerje z Nemci.

jo, če Nemčija ne bi poslušala nasvetov Zjed. držav.

Nemški poslanik je nervozen.

Washington, 20. aprila. Nemški poslanik Bernstorff je nervozen. Dvakrat se je dal prijaviti pri ameriškem državnem tajniku, toda Lansing mu je dal povedati, da nima ničesar z njim govoriti, razven potem, ko bo nota odposlana. Takoj ko je bila ameriška nota odposlana v Berlin, in je Bernstorff zvedel, zakaj se gre, je odposlal tudi on dolgo brzojavko v Berlin. Ne ve se natančno, kaj je brzojavil, toda sumi se, da je Bernstorff resno nasvetoval nemški vladi, naj zadovolji ameriško vlado, kajti ameriška vlada resno misli s svojo grožnjo. Bernstorff se je izjavil: Prepričan sem, da bo nemška vlada storila vse, da se zadovolji ameriški vladi.

Samo ena stvar je mogoča.

Washington, 20. aprila. Samo ena stvar more preprečiti vojno med Zjed. državami in med Ameriko. Namreč obljuba iz Berolina, da bo nemška vlada popolnoma spremenila način submarinskega boja napram potniškim in tovarnim ladjam, kateri način boja je predsednik Wilson označil kot barbarski in zločinski. (Nota, katero je Wilson odposlal v Berlin, je pravi ultimatum, kajti predsednik rabi izraz "končna nota in zahteva takojšen odgovor.")

Kako je bila nota sprejeta.

Svečani trenutki so vladali v kongresni zbornici, ko so se zbrali vsi senatorji in poslanci, da slišijo od predsednika, kaj jim ima povedati. Ko je Wilson končal s svojim govorom, so mu zadoneli stoteri "hura" klici. Toda trenutek je bil re-en. Vselej se zaveja, da znajo nastati kritični trenutki, ko pride do vojne, če se Nemčija ne uda.

Wilson čaka samo štiri dni.

Če ne pride odgovor na ameriško noto do konca tedna, tedaj bo dobil nemški poslanik Bernstorff nemudoma "svojo odhodnico in ameriški polanik iz Berolina bo odpoklican. Predsednik Wilson pa je pripravljen nadalje se pogajati z Nemčijo, če slednja najprvo obljubi, da bo spremenila način submarinskega boja. Toda uradno Washington je prepričan, da se Nemčija ne bo udala, in si ne bo pustila iztrgati najmočnejšega orožja iz rok, kar ga ima.

Kaj pravi Bryan.

St. Louis, Mo. 20. aprila. Ko je Wm. Bryan zvedel za predsednikovo noto, se je izjavil: "Hiteti moram v Washington, da naredim tam kaj v prid miru. Zločin bi bil, če bi se Zjed. države podale v vojno. Zjed. države morajo poprej, predno se podajo v vojno, predložiti svoje sporne točke posebnemu razsodišču. Jaz ne vjamem, da bi nastala vojna.

Splošen položaj.

Berlin, 20. aprila. Ameriška nota je dospela sem v roke ameriškega poslaniku Gerardu. Poslanik Gerard bo predložil noto jutri nemškemu tajniku za zunanje zadeve. Splošen položaj je ta, da Nemčija išče odloga in se skuša otrestiti odgovornosti, toda Wilson zahteva odgovora do sobote, in če do tedaj ni odgovora, se prekine diplomatično razmerje z Nemčijo. Kakor hitro potem Nemci torpedirajo kako ladjo, kjer so Amerikanci, bo vojna. Ko se to zgodi, Amerikanci zaplenijo nemške ladje v ameriških pristaniščih, vredne \$100.000.000, odprejo svoja pristanišča za zaveznikom in podelijo zaveznikom neomejen kredit.

Rusko vojaštvo v Franciji.

Marseilles, 20. aprila. Ruske vojaške čete so se danes pričele izkrcovati v tem pristanišču.

Rusi pomagajo Francozom.

Pariz, 20. aprila. Iz dobro poučenih virov se naznanja, da je Rusija sklenila poslati 10 armadnih zborov v Francijo, da pomagajo Francozom boriti se proti Nemcem. Ker Nemci nečejo začeti boja z ruskimi četami na ruski fronti, je ruska vlada sklenila poslati nekaj svojih čet v Francijo. General Joffre je naznanil, da je že dospela močna ruska armada v Francijo. To je ena največjih senzacij tekom te vojne. Iz tega se sklepa, da so zavezniki prepričani, da se bo evropska vojna odločila na zapadnem bojišču. Da so se ruske čete izkrcale na francoski zemlji, je nadaljno znamenje, da so se zavezniki pri svoji zadnji konferenci domenili, da pomagajo eden drugemu do skrajnosti.

Dnevno povelje generala Joffre.

General Joffre, vrhovni poveljnik francoske armade, je izdal sledeče dnevno povelje: Naši verni zavezniki, Rusi, katerih armade so se tako hrabro borile proti trem sovražnikom, Nemcem, Avstrijcem in Turkom, so sklenili, da dejansko pomagajo francoski armadi in da hočejo dokazati, da nimajo prijateljstva do Francije samo na jeziku, ampak tudi v sre-u. Zato je ruska vlada sklenila, da zbere najboljšje ruske vojake in nam jih pošlje v pomoč, da se borijo na naši strani. Francoske, vi bodejte sprejeli hrabre Ruse kot vaše brate, ki so zapustili svojo lastno domovino, da se borijo na naši strani. V imenu francoske republike prično pozdravljamo ruske vojake, ki so se izkrcali na naših tleh. Priklanjam se pred rusko zastavo, kjer bo lemlu zapisana skupna zmaga zaveznikov.

Francozi pričnejo z ofenzivo.

Pariz, 20. aprila. Francoske čete so pričele z ofenzivo na vzhodnem bregu reke Meuse v drugi ogromni bitki za Verdun. Uradno naznanilo poroča, da je bil francoski napad uspešen, posebno v okolici forta Vaux. Francoske napadalne čete so dobile več nemških strelnih jarkov. Dvesto nemških ujetnikov je bilo dobljenih. Na ostalih frontah prevladuje večinoma artilerijski boj.

Angleški kabinet je edin.

London, 20. aprila. Angleško ministerstvo, ki je pretilo razpasti radi vojaške predloge, se je zopet zjediniilo. V turek ima poslanska zbornica skrivno sejo, pri kateri se bodejo odobrili nadaljni načrti angleških ministrov. Anglija bo nadaljevala za prihodnjih šest tednov prostovoljno vojaško službo, nakar bodejo poklicani vsi oni pod

orožje, ki so zmorni služiti pri armadi.

Avstrija je na vrsti.

Washington, 20. aprila. Poslanik Penfield na Dunaju je dobil povelje od ameriške vlade, da vpraša avstrijsko vlado, zakaj je neki avstrijski submarin potopil rusko ladjo Imperator brez svarila. Na tem parniku sta bila dva Amerikanca. Nota Avstriji je enaka noti, ki se je poslala Nemčiji.

Srbska armada v Solunu.

Solun, 20. aprila. Srbska armada se nahaja v bližini Soluna. Zavezniki so v vsej naglici in skrivnosti pripeljali srbsko armado na grška tla. Srbski vo-jaki izgledajo čudovito dobro. Izvrsno vreme, dobra hrana, mnogo počitka in dobra obleka je na utrjene srbske voja-ke čudovito dobro uplivala. Zavezniki so preskrbeli za najboljšo zdravniško službo za Srbe, in srbska armada, broječa 170.000 mož, bo neprecenljive vrednosti za zaveznike, ko pričnejo z ofenzivo.

Rusi so dobili obilo plena.

Petrograd, 20. aprila. Generalni štab naznanja sledeče: V okolici Iskusi in Jakobstada so Nemci obstreljevali naše pozicije z vso svojo artilerijo. Toda vsak poskus Nemcev, da bi napredovali, je bil zaman. V Galiciji so Avstrijci v turek v obupnem naskoku napadli Popovo mogilo, toda vsi napadi Avstrijcev so bili odbiti z ogromnimi izgubami. Pri Popovi Mogili smo zaplenili od Avstrijcev 2000 pušk, mnogo desetstisoč nabojev, veliko telefonskega materiala, bomb in 13 topov.

Lahi pobiti.

Berlin, 20. aprila. Avstrijsko uradno poročilo se glasi: Italijani so bili aktivni na več krajih svoje fronte. Dva sovražna zrakoplova sta napadla Trst in zagnala več bomb. Pri Zagori je bil odbit neki italijanski napad. Italijani so strahovito obstreljevali tolminsko bojišče. V Sugana dolini se je laški napad ponesrečil. Vjeli smo 11 častnikov in 600 mož.

Turki pri Trapecuntu.

Petrograd, 20. aprila. Turške čete, ki so branile Trapecuntu, so se umaknile iz tega mesta po kratki bitki. Turki so se umaknili kakih 6 milj zapadno od Trapecuntu, kjer menijo Rusi, da se bo vnela silna bitka. Rusi so dobili v Trapecuntu mnogo plena.

Umrli je v Spodnjih Bitinjah.

tamkajšnji trgovec in posestnik Anton Grahov v 59. letu svoje starosti.

Razpuščena društva.

Poleg raznih že navedenih razpuščenih društev v Dubrovniku je bilo razpuščeno tudi srbsko te-lovado društvo "Dušan Sinih".

KOJA ŽELITE ZA PREDSEDNIKA?

Letošnje predsedniške volitve bodejo izvanredno zanimive, enake volitvam tedaj, ko je bil izvoljen Lincoln in se je pričela meščanska vojska v Ameriki. Mnogi kandidati se je oglasila. Mi želimo zvedeti za mnenja naših naročnikov o posameznih kandidatih. Naredite križ za imenom onega kandidata, katerega želite, da bi bil zvoljen. Pošljite izresek v našo pisarno osebno ali po pošti. Kontest se sklne 10. maja, nakar naznani-mo uspeh te "volitve". Glasujejo naj državljani tako v Clevelandu kot po vseh državah.

Debs	Wilson
Roosevelt	Sherman
Hughes	Bryan
La Follette	Burton
Cummins	Ford
Root	Fairbanks

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa plačila, dopolnila in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Kraiers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 47. Friday, April, 21, 1916.

Wilson je storil svojo dolžnost.

V sredo, 19. aprila, ob 1. uri popoldne je predsednik Wilson sporočil senatu svoje mnenje, kaj on misli o Nemčiji, in kaj se mora z Nemčijo narediti. Lagali bi sami sebi, če bi pisali v tem trenutku, da položaj ni nevaren. Kriza z Nemčijo je trajala eno leto, in ravno po preteku enega leta, je prikipela do vrhunca.

Način, kako je vlada Zjed. držav postopala v tej submarinski kontroverzi je dosleden, zdrav in potrpežljiv. Pod vodstvom predsednika Wilsona je vedno odmeval glas nevtralnih držav, da se pravice nevtralnih držav ne smejo pokoravati brutalni sili, posebno ne, če se s tem krši mednarodne pravice.

Predsednik Wilson je protestiral proti početju Nemcev, protestiral je proti barbarskemu boju Nemcev in Avstrijcev, in Nemci ter Avstrijci so obljubili, da opustijo barbarsvo na morju. Toda takoj ko so bile storjene nemške obljube, takoj jih je Nemčija prekršila. Nemci so ubijali Amerikance na morju, torpedirali ameriške ladje.

In prišel je čas, ko se ameriška vlada ne more več ozirati na nemške obljube. Dognalo se je, da je nemška vlada zahebtana in lažljiva. Nemčija je tolikokrat prelomila mednarodne postavbe in svojo lastno besedo, da ameriška vlada ne more nič več zaupati Nemčiji. Kakor se je predsednik Wilson izjavil v svoji poslanici: "Prilika, da Nemčija končno zmaga je ljubša Nemčiji kot pa vse človeške in mednarodne pravice splot."

Amerikanci so bili provocirani od Nemcev, in vsak drug narod bi že zdavnaj kaj drugega ukrenil. In se je začel predsednik Wilson z močnim glasom: Do tu, in ne dalje! Od Nemčije je odvisno, ali preneha s svojim barbarizmom in strahovladom na morju, ali pa se spreje Zjedinenimi državami in trpi posledice!

Kar je predsednik Wilson govoril v svoji poslanici kongresu, je vse resnično, čisto ameriško in verjetno kot smrt. Vsak ameriški državljani mora v tej kontroverzi stati s predsednikom, ga mora podpirati in mu pomagati. Predsednik Wilson ni prav nič spremenil svojega stališča, odkar je poslal prvo noto Nemčiji. V prvi noti je predsednik Wilson povedal Nemcem, da ne bo trpel, da bi se torpedirale nevtralne ladje, na katerih se nahajajo potniki, ki nimajo z vojno ničesar opraviti. In, zajedno je Wilson v svoji prvi noti zagrozil Nemcem, da bo držal Nemčijo popolnoma odgovorno za vsak zločin, ki ga naredi na morju.

Eno leto je nato čakal Wilson in gledal nemški barbarizem na morju. Nad 300 ameriških državljanov je bilo medtem ubitih od nemških torpedov. Sila je prikipela do vrhunca. Predsednik Wilson ni smel dalje odlašati. Nemci, ki so mislili, da so gospodarji celega sveta, so postali preveč predrzni. Ena sila mora biti na svetu, ki jih ukroti. In ta sila so Zjed. države.

Predsednik Wilson je naredil, kar je bilo narediti njegova dolžnost. In četudi predsednik Wilson prekine vsako diplomatsko razmerje z Nemčijo in Avstrijo, ima popolnoma prav. Danes se nahajamo v težkih in

kritičnih časih, mogoče se piše nova točka ameriške zgodovine, toda vse Zjedinjene države stoje složne za predsednikom. Strankarstvo je pozabljeno. Mi smo danes samo in nič drugega kot Amerikanci. Amerikanci, ki čutijo, da je cesarska vlada v Berlinu ogrozila ameriške pravice, in Amerikanci, ki kot demokratije čutijo, da mora biti konec militarističnega in cesarskega brutalizma.

Predsednik Wilson je šel tako daleč, da ne more nazaj, ne da zgubi časti in z njim zajedno vsa Amerika. Počakati je torej treba, kakšen bo konec. Vsak lojalni Amerikaneec je pripravljen storiti to, kar mu nasvetuje predsednik. V uri potrebe za našo novo — od nas izbrano domovino — smo na strani ameriške vlade z vso voljo in silo.

Predsednik Wilson je dejal: Vsi trezno misleči morajo združiti v nadi, da nemška cesarska vlada pripozna pravičnost naših zahtev in jih odobri v istem duhu, v katerem so narejene. Toda to upanje v nemško pravico je slabo, nemška diplomacija je kot volk, in vsa preteklost nam kaže, da Nemcem se ne sme zaupati.

Nemčija je odgovorna za vse posledice, ki pridejo. Nemčija mora ali prenehati s svojim barbarizmom na morju ali pa bo prokleta od svetovnih narodov!

V teh resnih časih bi torej svetovali slovenskim rojakom, ki še niso državljani, da postanejo nemudoma državljani, kakor hitro je to mogoče. Vzemi te prve papirje, če jih še nimate, vzemite druge, če je mogoče. Nihče ne ve, kaj pride, in v času resne preskušnje bo trpel marsikdo, ki se danes daje prav avstrijskim ali nemškim zločinom. Rojaki, otrešite se cesarjeve in kraljeve milosti božje, zavrzite vso despotko moč, ki vas še danes magično nadvladuje. Časi so resni, in kadar pride do preloma diplomatskih razmer z Nemčijo in Avstrijo, boste trpeli v prvi vrsti vi, ki danes v svoji brezmejni neumnosti še vedno vlečete z Avstrijo. Postanite močnejši, postanite Amerikanci, vzdržujte svojo svobodo — ne suženjstvo. Pomnite, da avstrijski podložniki, kakor jih zaničljivo imenujejo v Ameriki, ne bodo imeli priblike zaslužiti si kruha, če se njih misli strinjajo s cesarskim tiranstvom. Amerika ne bo imela prostora za take, Časi so resni, bodite resni tudi vi!

Dopisi.

Salida, Colo. Dragi g. urednik Cl. Am. Ker se malokdaj kaj sliši iz naše naselbine, pa vzamem jaz pero v roke, da kaj napišem. Z delom gre tukaj dobro, samo pijače nam manjka, ker grozna suša, ki je nastala ob novem letu v državi Colorado nam je vse posušila. Tu je en rudnik in rudotopilnica, ki dobro obratujejo. Kar nas je Slovencev tukaj, večino delamo v rudotopilnici, ki se imenuje O. & C. Smelting & Refining Co. Ta družba nam je tudi zvišala plačo za deset odstotkov. Govori se, da bo ta družba zgradila novo zinc topilnico, in upam, da bi se to kmalu zgodilo, in ko se prične z delom, bom poročal v listu. Želim, da bi se kaj več Sloven-

VSTAJENJE SLOVANA.

Ivan Zorman.

Ze davno čuli smo odmeve v preroškem pesniškem poletu, da vstal od mrtvih rod bo slavski, da novo luč prižgal bo svetu.

Možje nesmrtnega spomina so Slavi duh svoj posvetili, bodrili njene so sinove, zanos, ponos jim v srca lili.

Spoznali dušo so slovansko, nje moč čutili plodovito, hranili neomajno vero v življenje Slave vekovito.

Mar delo, rodu posvečeno, brezplodno v smrti prah izgine, zaman vsa vera, vsa ljubezen, zaman stoletne bolečine?

Ah ne! Sovražne, besne sile delile so le trup prevare, da nam bi dušo umorile, nas v rod pogreznile potvare.

S prevaro begale so srca, sejale ž njo zavist med brate, teptale so svetinje dedov, zasmehovale vzore zlata.

A že se svita dan vstajenja, probuja duša se slovanska. Izplahne v nič besneča sila, ko se vzbudi ta moč titanska.

Iz groba slednjega Slovana, ki zdaj oropan je življenja, prikljije žlahtni cvet poročstva, ki svetu znani dan vstajenja!

cev naselilo tukaj. Tukaj je do-
sti grškega in italijanskega na-
roda, Slovencev nas je kakih
200 vseh skupaj. Zaenkrat pa
ne svetujem še nikomur hoditi
semkaj, ker še ena dva meseca
se bo delo težko dobilo.

Nevarno se je poskuševal
tukajšnji rojak in farmer Anton
Milavec. Konji so se mu splašali
in je tako nesrečno padel pod
voz, da je moral iskati zdravni-
ške pomoči. Vrlemu rojaku eno-
limo, da kmalu okreva. V tu-
kajšnji Red Cross bolnišnici se
tudi nahaja rojak Frank Per-
hne, kateremu so odrezali eno
nogo radi revmatizma. Sedaj
je pa tudi druga noga v nevar-
nosti, ker mu jo bodejo morali
tudi odrezati. Ta nesrečni ro-
jak ni pri nobenem društvu.
Sedaj vidite rojaki, kako je dru-
štvena podpora potrebna. Ne
samo pri delu vas lahko zade-
ne nesreča vsako uro. Invsak
dan, ampak tudi drugače, ko
niste pri delu, pa zbolite tako,
da niste nikdar več za nobeno
rabo. Apetujem na rojake, da
pristopijo k društvom. Ne sa-
mo k enemu, ampak k dvem,
če je le mogoče. Tukaj imamo
dva podporna društva, ki prav
lepo napredujejo, posebno pa
dr. sv. Alojzija, 78 JSKJ, ki
šteje preko 100 članov. To je
jako lepo število za tako maj-
no naselbino.

Posiljam vam naročnino za
naprej, rojakom pa priporočam
da se naročijo na list "Cleve-
landska Amerika", kdor ga še
nimajo. Ta list je neustrašljiv de-
lavski narodni list. In ob kon-
cu tega dopisa pozdravljam
vse čitatelje in čitateljice lista
in jim želim vesele praznike,
našemu listu pa mnogo napred-
ka.

John Zor.

Zdravstvo.

(Piše dr. Jos. V. Grahek.)

NAS ŽELODEC.

Po mojem mnenju ni nobene-
ga drugega dela telesa v člo-
veku, ki bi bil bolj izrabljen,
bolj zapostavljen in preoblo-
žen z delom, kakor je človeški
želodec. Ta siromak — dasirav-
no vedno kriči po unijskem de-
lu in osemurnim delavniku, de-
la noč in dan, brez prestanka,
brez prenehljaja — kot najbolj
hudobni stavkolomilec. Mno-
gokrat mora ta ubogi revež
imeti prostora za dva ali tri, da
prebavi hrano in pijačo, ki pri-
de v trikrat preveliki množini

v njega notranjost. Ali je kaj
čudno potem, če se želodec
upira?

Želodec je naš najboljši pri-
jatelj, naš najboljši sluga. Ako
ga preveč ne obložimo z delom,
tedaj nam bo celo življenje slu-
žil zvesto in dobro, toda če ga
zlorabimo, tedaj se bo spuntal,
odpovedal se bo službi in bo
postal glavnim vzrokom pre-
zgodnje smrti.

Človeški želodec se lahko ja-
ko dobro primerja s parnim ko-
tlom parnega stroja. Ako je
kotel v dobrem stanju, ako ni
preveč izrabljen radi nepresta-
ne velike vročine in s čezmerno
uporabo, nam bo tak kotel slu-
žil jako dobro in jako dolgo.
Premog, ki gori pod kotlom,
daje vročino, ki spreminja vo-
do v paro, para pa daje moč, ki
goni stroj ali drugo masinerijo.
Ako kotel ne daje dovolj vroči-
ne za premikanje vode v pa-
ro, ne bo moči dovolj za deko-
vanje masinerije. Stroj je lah-
ko v najboljšem redu in sposo-
ben za delo, toda ako nima mo-
či iz kotla, kjer je para, tedaj
stroj ne more delovati.

Ravnatoko je z našim želod-
cem. Ako želodec ni v dobrem
in normalnem stanju, ne more
nikakor dobro prebavljati hrane
in jo pripravljati za nadalj-
no uporabo. Ko je hrana pre-
bavljena v želodcu, gre v raz-
ne telesne dele na enak način,
kakor para prihaja v razne de-
le stroja in jim daje moč, da se
gibljejo. Ako želodec torej
sprejete hrane ne more dobro
prebaviti in ustvarjati potreb-
ne hrane za razne telesne dele,
se človeška moč kmalu zgubi,
in vsa človeška rast začne za-
ostajati. Kmalu ima pri člove-
ku opraviti pogrebnik in nič
več zdravnik.

Zakaj pride do tega?

Ker izrabljamo našega naj-
bolj zvestega služabnika — že-
lodec. Iz maščevanja radi pre-
velikega dela, katerega mu na-
klada njegov gospod, gre že-
lodec na štrajk, poslušati neče
nobenih ugovorov in pogovo-
rov, samo pogrebnika še poslu-
ša, ki pravi, da ga vzame pod
zemljo.

Pa ne zaslužijo samo pogreb-
nik, kakdar želodec štrajka.
Zdravniki in lekarne zaslužijo
lepe dolarje radi želodca. Člo-
vek navadno pokliče zdravnika,
da mu spravi želodec v pokor-
nost, ker neče več delati. Mno-
gokrat pa zdravnik in lekarne
ne morejo pomagati, ker so bi-
li navadno prepozno poklicani.

In če vse to pomislimo, ali
ni potrebno, da skrbimo, za

želodec, da se nahaja v prave-
m stanju? Nikdar ne smemo
pozabiti, da ima človek samo en
želodec, in če se polevari z brez-
mejnimi izkoriščanjem, je zgubljen
za vedno, želodec in človek.
In vprašal bi kdo: Kako
more človek vedeti, kdaj zlo-
rablja svoj želodec? Evo odgo-
vora: Četudi nima želodca
ušes, da bi slišal, ali oči, da bi
videl, pa je od narave preskrb-
ljen s sredstvom, da naznani
svoj težavni položaj gospodar-
ju.

Bolečine se pojavijo v želod-
cu, in človek mora dati takoj
preiskati vzrok teh bolečin. In
če človek sam ne more najti
vzroka bolezn, se je treba obrni-
ti na zdravnika, ker je vedno
laglje dobiti zdravlilo v začetku,
kot potem ko je bolečina raz-
širjena in se je globoko ukone-
nimila.

(Ne jemljite pa nikdar nobe-
nih zdravil (patent medicines)
ker človek potrebuje zdravlilo
za svoje bolezni, ne pa da ima
bolezen gotove vrste zdravil.

Kadar je želodec bolan, te-
daj človek zgubi tek, ali pa do-
bi "volčjo lakoto", njegova že-
ja je velika, okus velikanski.
Mogoče se zaveda, da ga ne-
kaj peče na dnu želodca, ali da
ga nekaj sili na bruhanje. Člo-
več čuti slabost želodca, tre-
buh se mu napne, odvajanje
blata je nestalno, boli vas gla-
va, duševno ste mrtvi ali zaspali.
Vse to so znaki, da nekaj
ni prav z vašim želodcem. V
začetku je to morebiti samo
mala bolečina ali slabo razpo-
loženje, toda to se kmalu raz-
vije v nevarnejše bolečine in
postane usodopolno.

Zato pa še enkrat pravim,
da kadar se želodec pritoži, po-
slušajte ga, in ako ga sami ne
morete spraviti v red, pojdite
k zdravniku. Dolar, katerega
potrošite danes, vam mogoče
prihrani sto dolarjev v šestih
meseceh.

Kateri so vzroki želodčnih
bolečin? Vzrokov je mnogo, to-
da navesti hočem tu glavne in
poglavitne vzroke. V prvi vr-
sti je kriva hrana, ki ni priprav-
na za želodec in ki ni dobro pri-
pravljena. Sledka primera hra-
ne nikakor ni dobra za želodec:
N. pr. pol funta svinjske-
ga mesa slabo pečenega, svež
kruh, slabo kuhan krompir, pol
kozarca pive in nekaj kozarcev
pive. Tak mešanica ne paše
želodcu, in želodec je ne more
klotlo sprejemati, ne da bi se
pritožil. Nezmerno uživanje
hrane ali požrešnost gotovo
zapelje želodec v bolezen. Nik-
dar ne hitite, kadar jeste, ne
pogoltnite hrane, ampak jo do-
bro prežvečite. Ne mislite, da
morate svoj želodec tako hitro
napolniti s hrano, kakor morete
kako prazno vrečo. Narava je
dala človeku zobe, in zobje so
za to, da se hrana dobro pre-
žveči, predno jo človek pogoltn-
e. Dobro prežvečeno hrano
sprejema želodec brez ugo-
vora. Ni dobro piti preveč čaja,
kave ali druge pijače ob času,
ko jeste. Jesti je treba ob go-
tovem določenem času. Ni pa
dobro, ako se uživa hrano, ka-
dar se komu zljubi. Želodec po-
trebuje svoj čas, da hrano do-
bro prebavi in jo spravi naprej,
predno je pripravljen sprejeti
novo hrano. Tudi ni dobro že-
lodec nabasati, predno greste
k počitku. Kakor človek potre-
buje počitka, tako ga potrebu-
je tudi želodec. Ako napolnite
želodec, predno se podate k
počitku, tedaj mora delati že-
lodec ob onem času, ko bi mo-
ral počivati. Ako ste pri takem
delu, kjer morate vedno sede-
ti, ne pozabite, da potrebujete
mного sprehoda. Bodite se čez-
mernega uživanja alkoholnih
pijač.

Imejmo poleg tega vedno na
pameti, da je želodec jako va-
žen del našega telesa, in da že-
lodec postopa z nami tako, ka-
kor mi postopamo z njim. Ako
hočete imeti želodec v redu, se
držite zgorej navedenih nau-
kov, in ako je želodec v neredu,
pokličite zdravnika takoj.

Delo dobijo ženske!

Dekleta, stara osemnajst let
ali več, dobijo takoj dobro in
stalno delo v tovarni. (Plača zna-
ša \$1.50 na dan. Lake Erie Iron
Co. 915 E. 63rd St. severno od
St. Clair ave. (56)

Varno in zanesljivo

MI POŠILJAMO denar V AVSTRO-OGSKO

POTOM HRANILNICE NA DUNAJU

Vsak, ki pošlje denar, dobi potrdilo prejemni-
ka. Hitra in poštena postrežba.

Odprt urad
za pošiljanje
denarja

ob nedeljah
od 10-12 dop.
v 1. nadst.

LEO SCHWALB

6131 St. Clair Ave.

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Pravi starokrajski brinjevec

Cena 6 steklenic . . . \$6.50
Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih

čepelj. Cena 6 steklenic . . . \$6.50
Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in

droznik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeča ohioska vina

Galona . . . 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 3 do 10 gal. velja \$1.00, za 25
gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sed brez-
plačen. Te cene se samo za na debelo. Naro-
čilu naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

FARE \$3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

C&B LINE

The Great Ship "SEANDREE"
The largest and most costly steamer on any inland water of the world. Sleeping accommo-
dation for 100 passengers.

"CITY OF ERIE" - 3 Magnificent Steamers - "CITY OF BUFFALO"

CLEVELAND-Daily, May 1st to Nov. 15th-BUFFALO

Leave Cleveland 6:00 P. M. Leave Buffalo 6:00 A. M.
Arrive Buffalo 6:00 A. M. Arrive Cleveland 6:00 P. M.

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tick-
ets reading between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamer. Ask
your ticket agent for details via C. & B. Line.

Beautifully colored seasonal picture chart, showing both exterior and interior of "Sea-
Grandee" sent on receipt of five cents to cover postage and mailing. Also sent
our 16-page pictorial and descriptive booklet free.

THE CLEVELAND & BUFFALO TRANSIT CO., Cleveland, Ohio

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.	NIZKE CENE.
Moške obleke . . . \$1.00	Ženske kiltje . . . 50c
Moške suknje . . . \$1.00	Ženske dolge suknje . . . \$1.00
Jopiči . . . 80c	Ženske obleke . . . \$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 739-W 1574 E. 55th ST. East 2024
A. J. DAMM, poslovođja.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOST! Varnostni bondi za draževna vzdržila
po 25c. od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojavnila
in navetli nastoj.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road

KRALJ MATJAŽ.

(ZGODOVINSKA POVEST IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV)

—Prosim vas, gospa, priznajte mi — bodite usmiljeni vsaj danes. Meni je tako hudo, kot še nikdar.

Videla je njegovo blede lice in plahost v njegovem pogledu ter čutila trepet njegovega srca.

—Erazem, ti si otrok, je rekla smehljaje in ne veš kaj je življenje in kaj je sreča.

—In kaj je sreča po vašem mnenju? Pogledal ji je globoko v oči, kakor bi se hotel prepričati, če mu tudi to odgovori, kaj misli.

—Kaj je sreča? Nagel, sanjav trenutek, v katerem je slučajno nesačica pozabila na človeka. In tišje je dostavila: Tak trenutek sem doživela danes.

Erazem se je njenih besed ustrašil. Spetle so ga kakor ogenj in drhte jo je vprašal:

—Kaj se ne kesate?

—Česa naj se kesam?

—Storjenega greha.

—Ali je to greh, če osrečujem in sem sama srečna? Ne, Erazem, jaz se ne kesam.

—Omoženi ste!

—Da! Omožena! In moj zakon je tudi eden tistih, ki so sklenjeni v nebesih kakor pravijo naši duhovniki, ali sreče mi ta zakon ne prinese!

—Če že niste srečni v zakonu — vsaj moralno čustvo bi vam moralo reči, da sva stori- la greh. Meni trga ta zavest srce in padla mi je na dušo kakor strupena rosa.

Erazem je bil kakor omamljen. Vsa njegova notranjost se je upirala nazorom gospe Angele in jih odpravila od sebe, ali zavrniti jih ni mogel, ker ni našel dokaza, da so krivi. Zato je tiho stopal poleg zapeljivke, ki je ponosno in triumfujoče šla ob njegovi strani, pogledi njegovi pa so hrepeneli viseli ob plavalasem dekletu, ki je koračilo spredaj kot da je pose- bljena čistost in nedolžnost.

Obšlo ga je moreče čustvo za- puščenosti in osamelosti in v tej glasni družbi mu je bilo hu- do, da bi se bil najrajši vrget v travo in razjokal, kakor v onih težkih časih v samostanu, ko so ga začeli mučiti verski dvo- mi. Okrog njega pa je nezadrž- no šumelo življenje. Slišati je bilo vrisk in smeh, nespametno govorčenje in zosoljene dov- tipe nedolžne šale in modre be- sede in vse to je opominjalo E- razma, da se človek tudi kadar hoče ne more in ne sme vdati svojim mislim in čustvom.

Na Verdu se je sodnik Za- vršan ustavil blizu Magajnovi hiše.

—Pojdimo k Magajni, je pre- dlagal družbi. Časa imamo še dovolj in se lahko pomudimo pol ure. Škof se je danes pri- obedu posebno zanimal za Ma- gajno in to mu moram vendar povedati.

Se predno je mogel kda kaj reči, se je Anton Magajna po- javil na pragu svoje hiše in po- vabil je družbo na svoj dom. Gospej Regini je utripalo srce, ko je stopila na vrt, na katerem ni bila od onega večera, ko se je izdala, da ljubi Magajno. E- dino Erazem ni sledil družbi, nego je skrivaj krenil na stran, kjer je stala kapelica. V cerkvi- ci je bilo mračno in tiho in bo- neče so doneli Erazmovi kora- ki, ko je šel počasi po kameni- tem tlaku in postajaje pred al- tarji ogledoval podobe sv. An- tona, sv. Martina in sv. Uršu- le. Večna luč je tresoče svetli- kala in v samotni polutemi je E- razem čutil neposredno bližino stvarniškovo. Padel je na klop pred oltarjem in molil in sanjal in zopet molil in vihar v nje- govih prsih se je začel polega- ti. Čutil je, da se mu pač vrača notranji mir, a bal se je, da je notranja sreča izgubljena za vedno.

Sele čez dolgo časa je zapu- stil kapelico in se vrnil proti

Magajnovi hiši, s trdnim skle- pom, da razkrije gospej Ange- li svoje srce in ji pove vso re- nico, da jo ne ljubi, da je ne mo- re ljubiti, da je podlegel danes kot žrtev vsakemu človeku pri- rojenih živalskih strasti, da pa sta njegovo srce in njegova du- ša vdana sodnikovi Anki.

Magajna je bil svoje goste pri- peljal na vrt in jim postregel z vsem, kar je mogel. Vdano je poslušal dolgovozno pripovedo- vanje sodnika Završana o do- godkih pri današnjem obedu v župnišču in kako je škof Kon- radus Glušič posebno zanj iz- praševal in se zanj zanimal. Le- včasih je vzdignil glavo in je jasni pogled njegovih sivih o- čij krožil po gostih, se nekoliko ustavil na gospej Regini in se potem zopet uprl v tla. Sodnik Završan je to zapazil in še do- bro se mu je zdelo, da Magaj- na njegovo ženo občuduje, in rahel usmev mu je legel na us- na.

Naenkrat je planila vsa druž- ba pokonci. Pred hišo se je bila ustavila krasna kočija in iz nje je stopil novi ljubljanski škof ter šel naravnost v Magajnovi hišo.

—Škof gre — je komaj sliš- no zdihnil sodnik Završan in je že pohitel ven, da pozdravi cer- kvenega kneza. Magajna je prebledel. Njegovo oko je iska- lo gospej Regino, kakor bi pri- njej mogel dobiti poguma in opore. Nasmehnila se mu je, samo za trenutek, komaj vid- no, ali z izrazom, ki je pričal, da bo v bližajočem se težkem trenutku njena duša na njego- vi strani. In sedaj se je Anton Magajna ponosno vzravnal in je šel škofu nasproti.

Škof Kontadus Glušič je bil mož, ki se je vedno slepo ravnal po željah in ukazih svoje- ga vladarja. V mlajših letih se je pač zanimal za reformacij- sko gibanje, ali čim je spoznal, da je nadvojvoda nasproten, je Konradus Glušič obesil svoje prepričanje na kun in svoj plaš obrnil po vetru. In posrečilo se mu je, da ga je ta veter zane- sel na ljubljanski škofovski prestol. Kot škof je bil strog in neusmiljen preganjalec refor- macije, in jo je s silo ali z zvi- jačo zatiral, koder je mogel.

Počasi se je bližal škof Ma- gajnovi hiši in dostojanstveno blagoslavljal ljudi, ki so pred njim poklenili na zemljo in se pripogibali do tal, kakor da imajo pred sabo kako višje bit- je. Tudi vsa pri Magajni zbra- na družba je ležala na kolenih, samo gospa Regina in Anton Magajna nista uklonila tilnika.

—Vstanite, vstanite, ljubi moji, je sladko veleval škof. Vstanite gospod Završan! In podal je sodniku roko, ki jo je ta ponižno poljubil.

S ceste je vse drvelo k Ma- gajnovi hiši. Tudi tisti, ki so že naprej šli, so prihiteli nazaj in silili na vrt. In kdor ni mo- gel na vrt, je ostal pri ograji, okrog katere je bilo kar naen- krat vse črno ljudij.

Škof je imel za vsakega pri- jazno besedo, ali poznalo se je, da je bila ta prijaznost nauče- na in prisiljena.

—Vi ste torej gospod Ma- gajna? S temi besedami je ogo- voril škof hišnega gospodarja, ko ga je ta spoštljivo, a samo- zavestno pozdravil. Prav vese- li me, da sem vas spoznal. Bil sem res rádoveden na vas, ker sem mnogo jako mnogo slišal o vas. No, pa zdaj vidim, da ni- ste tako strašni, kakor so vas popisovali, in zdi se mi, da bi se midva kmalu porazumela. Ali ne?

—Vrjemite, premilostni gos- pod, da se jez nobenemu doka- zu trdovratno ne zoperstavl- jam, in da se z mano lahko vsakdo sporazume, kdor me more prepričati, da nimam prav, je skromno a resno odgo-

voril Magajna. Vzlic temu ne- ravno ugodnemu odgovoru je škof vendar Magajni prijazno priklinal in vstopil v lopo, kjer je bila med tem Magajnova se- stra pripravila mizo.

—Malo se moram pri vas po- muditi, je rekel škof. Vsaj v na- glici bi rad spoznal, če se vam dela krivica, ali če se mi je spo- čila resnica. Prav zabolelo me je, ko se mi je reklo, da vi celo Boga tajite.

—Ostro je uprl škof svoje po- gledi v Magajno in temu je bi- lo hlapoma jasno, da tu ne gre za poskus, ga s prijaznostjo in z osebnim počesčenjem pridobi- ti za papiste, nego za nekaj eksamen, od čigar izida je od- visno nadaljnje postopanje po- svetne in cerkvene oblasti pro- ti njemu.

—Če kdo pravi, da ni Boga, je odgovoril Magajna mirno, je to ravno tako smešno, kakor če bi rekel, da ni imel očeta.

—To je popolnoma resnično, je menil škof in si počasi mel roke. Ali to ne zadostuje. Vpra- šanje je, kak pojem ima kdo o Bogu. Le kdor ima pravi pojem o Bogu, ima tudi pravo vero.

—Meni je v tem oziru težko govoriti z vami, premilostni go- spod, kajti jaz sem malo omi- kan in v bogoslovju zelo slabo podkovan, je dejal Magajna.

Škof mu je živahno segel v besedo:

—Meni pa se je povedalo, da ste nenavadno omikan, da ja- ko mnogo čitate in se posebno radi bavite z verskimi vpraša- nji.

—Čital sem mnogo, še več pa razmišljal o verskih re- čeh, toda te zmožnosti nimam, da bi verske nauke podpiral ali podiral tako, kakor bi to storil kak bogoslovec. A nikar ne mislite, da prikrivam svoje nazore. Ako hočete, vam tudi povem, kako mislim o Bogu.

—Prosim, prosim, je dejal škof naglo in se primaknil bli- že, medtem ko sta njegova spremljevalca leno in zaspano sedela poleg njega. Tudi drugi poslušalci so pristopili bliže, gospa Regina pa je naslonila glavo ob steno in uprla svoje poglede premo na Magajno.

Magajna se je malo zamislil, globoko zasopel in potem rekel:

—Nekateri ljudje si pred- stavljajo Boga kot starega go- spoda z dolgo brado, ki sedi v nebesih na zlatem prestolu in vlada zemljo in človeštvo. Jaz imam o Bogu drugačne nazore. Po mojih mislih je Bog tista sila, ki je vstvarila vesoljstvo, Bog je duša vse narave, njego- va moč in njegovo velečastno je izgrajeno v večnih neprem- enljivih zakonih narave.

—Ti nazori so napačni, po- polnoma napačni, je s povdar- kom rekel škof Konradus. Ti nazori se ne strinjajo z nauki katoliške cerkve.

—Mogoče, je ravnodušno odgovoril Magajna. Saj sem že rekel, da nisem bogoslovec in nisem v stanu kritikovati cer- kvenih naukov. Povedal sem le svoje nazore.

—Po vašem mnenju je torej Bog ustvaril samo svet in ga uredil po večnih naravnih za- konih, za vernike se pa nič več ne briga, in jih ne kaznuje niti ne nagraja?

—Bog je za vernike in za ne- vernike enkrat za vselej po- skrbel s tem, da je vse vesolj- stvo in vse človeštvo podredil večnim zakonom narave. Vse dobro in vse zlo na svetu izhaja samo iz teh večnih in nepre- menljivih naravnih zakonov, katerih ne premeni nobena mo- litve, nobena daritev in nobena procesija. Če pa pravi kdo, da je Bog za kazni pošlal točo ali sneg, drugim pa dal za nagrado dobro letino, mu tega ne vrja- mem, kajti toča, sneg ali dobra letina niso božje kazni ali božje dobrote, nego posledice večnih naravnih zakonov.

8 - Hour Union SCRAP TOBACCO

Je delan iz najboljšega duha- na za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za zvečenje. V vsakem paketu je kupon.

FIÑO VINO
vedno dobite pri Josip Koželu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino zna- no. Po stari navadi Josip Kozely, 4734 Hamilton ave

A. M. KOLAR,
Slovenska gostilna.
3222 LAKESIDE AVE.
Ba priporočila Slovencem v obliki obisk. Točna postre- žba. Vedno sveže pijače.

National Drug Store
Slovenska lekarna.
vagal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdeluje- mo zdravniške predpise. V za- logi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

?
6101 St. Clair Avenue
Tu se dobi dobra in pristna pijača
POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.
Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat- sko. Točna postrežba. Časo- pisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravni- ki urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.
Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 svečer
Telefon urada:
East 408 J.
Telefon stanovanj:
Eddy 1856 M.

OBRESTITI SE ZAČNEJO VSAK DAN
VLOŽITE DENAR NA
LAKE SHORE BANK

in po pravih plačamo do dneva, ko potegneta denar van
4%
St. Clair and 55th St.
Prespect and Huron
Superior and Addison.
Ob priliki kake veselice, botrinje in pri veseljem omizju, spomnite se na narodno stavbo "SLOVENSKI NARODNI DOM". Vsek najmanjši dar dobrodošel.

TEL. FRANKTON 1881.
FRANK ČERNE
SLOVENSKA TRGOVNA
S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMO- FONI, SREBRNINO IN ZLATNINO.
6033 St. Clair Ave.
Kadar želite kupiti dobro uro in drugo zlatnino, Columbia grafofone, plošče v vseh jezikih, posebno importirane slovenske plošče iz stare domovine ter vse v to stroko spadajoče predmete, obrnite se zaupno na svojega rojaka. Prodam tudi na mesečna odplačila. Točno popraviljanje ur, zlatnine in grafonov. Vseko blago je jamčeno.

J. S. Jablonski,
Slovenski fotograf
6122 St. Clair Ave. 6014 Broadway
Izdeluje slike za ščitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po niskih cenah. Za \$3.00 vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti sastojev.
VSE DELO JE GARANTIRANO.

Ker so se poslednji čas poštne razmere izboljšale pošiljam zopet redno
denarje v staro domovino.
Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.
100K velja sedaj \$14.00 s poštino vred.
Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, naj- manje pa denarje poslati potom brzjava.
Frank Sakser
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

GNJUS PRED HRANO.
Kaj je vzrok, da ste zgubili apetit? Mnogokrat se zgodi, da nam mahoma zgine apetit in da se nam hrana celo studi. Zdi se kot bi narava hotela zmanjšati uživanje hrane, katere ne more prebaviti. Oslabljeni or- gani za prebavo ne morejo delovati in se branijo sprejeti hrano. To kaže, da je treba organe pojačati, da opravljajo svoje delo brez truda. Mi želi- mo priporočiti
Trinerjevo Ameriško Grenko Vino.
To veliko zdravilo bo v prvem mestu očistilo prebavilne organe in jih pojačalo. Zguba apetita in gnjus pred hrano, bo polagoma zginil in zopet boste imeli
Zdrav apetit, telesno moč in duševno energijo.
Kakor hitro vam manjka ena izmed teh treh potreb življenja, mo- rate rabiti Trinerjevo ameriško grenko vino in posledica vas bo prijetno iznenadila. Rabite ga tudi pri
NEMIR PO JEDI, ZAPRTJE, KISLA ALI GRENKA BRUHANJA, MORSKA BOLEZEN, PLINI, KRČI.
Lahko ste prepričani, da vam prinese Trinerjevo ameriško grenko vino zaželjeno pomoč.
PO LEKARNAH. CENA \$1.00
Jos. Triner,
IZDELOVALEC
1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Vsaka družina bi morala imeti vseh dobro sredstvo proti kašlju pri roki. Ra- bite TRINERJEV "COUGH SEDATIVE", kjer ni nobenih strupenih primesi, ka- kor morfin ali kloroform. Rabite ga pri kašlju, hripavosti, bronhitis bolečinah v grlu in t. d. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.